

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI
Broj: 71 0 P 283892 21 GŽ
Dana, 02.09.2021. godine

Okružni sud u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija ovog suda: Nadire Šibonjić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Mirjane Radević, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca Paje Lukića iz Banjaluke, Bulevar Desanke Maksimović br. 20, kojeg zastupa punomoćnik Vanja Lakić, advokat iz Banjaluke, protiv tuženog Eko Toplane d.o.o. Banjaluka, Ul. Petra Kočića broj 113 A, koju zastupa punomoćnik Darija Mirnić Majstorović, advokat iz Banjaluke, radi utvrđenja, vrijednost spora, 200,00 KM, odlučujući o žalbi tužene izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 283892 18 P od 12.04.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 02.09.2021. godine, donio je

PRESUDU

Žalba tuženog se usvaja, presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 283892 18 P od 12.04.2021. godine, u pobijanom dijelu, preinačava i sudi:

Odbija se tužbeni zahtjevi tužioca kojim je tražio da se utvrdi da sa tuženim nije u obligacionom odnosu povodom isporuke toplotne energije za stan u Ul. Bulevar Desanke Maksimović br. 20, stan br. 21, grejne površine 54 m², te se odbija i tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da tužilac nije dužan tuženom plaćati isporuku toplotne energije prema dostavljenim fakturama.

Odbija se i zahtjev tužioca da se obaveže tuženi da mu na ime troškova postupka isplati iznos od 942,40 KM.

Obavezuje se tužilac da tuženom na ime troškova ovog parničnog postupka isplati iznos od 551,00 KM.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 283892 18 P od 12.04.2021. godine, utvrđeno je da tužilac nije u obligacionom odnosu, odnosno dužničko - povjerilačkom odnosu prema tuženom, povodom usluge isporuke toplotne energije za stan u Ul. Bulevar Desanke Maksimović br. 20, stan br. 21, grejne površine 54 m², te da tužilac nije dužan tuženom plaćati isporuku toplotne energije prema dostavljenim fakturama.

Obavezan je tuženi da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 942,40 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja presude.

Odbijen je zahtjev tužioca za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Blagovremeno izjavljenom žalbom ovu presudu pobija tuženi iz svih razloga propisanih odredbom člana 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku, s prijedlogom da se žalba usvoji, prvostepena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno

sudjenje. U žalbi je istaknut zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka na ime sastava žalbe u iznosu od 351,00 KM.

Odgovor na žalbu nije dat.

Žalba je osnovana.

Prvostepeni sud je našao da među strankama nije sporno da je tužilac sa Toplanom a.d. Banjaluka zaključio Ugovor o isporuci toplotne energije broj 15816/11 od 08.10.2011. godine, na osnovu kojeg mu je Toplana a.d. Banjaluka pružala usluge isporuke toplotne energije za stan koji se nalazi u Banjoj Luci u Ulici Bulevar Desanke Maksimović broj 20, stan broj 21, grejne površine 54 m². Nadalje je sud našao da među strankama nije sporno da je Odlukom o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti, koja je objavljena u „Službenom glasniku Grada Banja Luka“ broj 2/18 i koju je donijela Skupština grada Banja Luka dana 31.01.2018. godine, određeno da će „Eko Toplana Banja Luka“ d.o.o. obavljati djelatnost proizvodnje, isporuke i naplate toplotne energije, kao i unapređenje poslovanja kroz sistem daljinskog grijanja na području grada Banja Luka. Ova odluka je stupila na snagu dana 01.02.2018. godine.

Iz dopisa tužioca od 19.03.2018. godine (sa potvrdom o prijemu pošiljke i povratnicom) upućenog tuženom prvostepeni sud je utvrdio da je tužilac ovim dopisom obavijestio tuženu da neće koristiti usluge tuženog, zahtijevao da tužena što prije prekine isporuku toplotne energije, otplombira kalorimetar koji je tužiočevo vlasništvo i da plombiraju ventile za njegov stan u razvodnom ormariću u hodniku. Uz ovaj dopis tužilac je vratio tuženoj dostavljeni račun, a dopis je poštom preporučeno adresiran na tuženog dana 19.03.2018. godine.

Iz pismene isprave naslovljene kao obavještenje broj 05-5813/18 od 10.04.2018. godine, prvostepeni sud je utvrdio da je ovim dopisom Toplana a.d. Banja Luka obavijestila tužioca da je „Toplana“ a.d. Banja Luka bila davalac komunalne usluge proizvodnje i isporuke toplotne energije do 01.02.2018. godine, a nakon donošenja Odluke o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti više ne obavlja djelatnost proizvodnje, isporuke i naplate toplotne energije putem sistema daljinskog grijanja na području grada Banja Luka, da se ima smatrati da je samim tim prestao ugovorni odnos između Toplane a.d. Banja Luka i tužioca, da je tužilac obavezan sva dugovanja do 31.01.2018. godine izmiri Toplani a.d. Banja Luka, a sve dalje odnose u vezi sa uslugom proizvodnje, isporuke i naplate toplotne energije od 01.02.2018. godine tužilac treba urediti sa novim davaocem ove usluge.

Iz dopisa tužioca od 13.04.2018. godine (sa potvrdom o prijemu pošiljke i povratnicom) koji je upućen tuženom prvostepeni sud je utvrdio da tužilac obavijestio tuženog da s njim neće zaključiti ugovor o isporuci toplotne energije, te je uz ovaj dopis tuženom vratio račun za mart 2018. godine.

Tuženi je uložio prigovor na račun broj 16159-6275-2/2018, koji prigovor je zaprimljen kod tužene dana 19.04.2021. godine pod broj 16159-6275-2/2018 i u kojem ističe da sa tuženom nije zaključio ugovor o korištenju usluga tužene i zahtijeva od iste da u roku od 15 dana dostavi dokaz o pravnom sljedništvu iza Toplane a.d. Banjaluka, te da u suprotnom ne dostavlja račune na njegovu adresu.

Iz dopisa tuženog broj 277-2/2018 od 24.04.2018. godine, prvostepeni sud je utvrdio da je u prilogu tog dopisa tuženi tužiocu dostavio Ugovor o korištenju toplotne energije broj 21938/2018, i pozvao ga da ugovor potpiše, te ga obavijestio da je od 01.02.2018. godine tuženi nastavio pružanje usluge isporuke toplotne energije.

Utvrđeno je da se tužilac dopisom od 10.05.2018. godine obratio tuženom i uz dopis vratio nepotpisan ugovor o korištenju toplotne energije, te da je tužilac u dopisu naveo da od 01.04.2018. godine ne koristi, niti će ubuduće koristiti sistem daljinskog grijanja, da je zatvorio ventile u razvodnom ormariću na hodniku. Na ovaj dopis tužena je odgovorila dopisom broj 2098/2-18 od 04.06.2018. godine, gdje tužena obavještava tužioca da je za izdvajanje iz toplifikacionog sistema potrebno da pribavi saglasnost svih stanara zgrade, traži da tužilac kompletira dokumentaciju i dostavlja formulare za izdvajanje iz toplifikacionog sistema.

Iz dopisa koji je tužilac uputio tuženom od 22.05.2018. godine, sa potvrdom o prijemu pošiljke i povratnicom, sud je utvrdio da je tužilac ovim dopisom vratio tuženom račun za april mjesec 2018. godine i ponovio je da od 01.04.2018. godine niti će ubuduće koristiti uslugu tuženog. Na ovaj dopis, tužena je odgovorila dopisom broj 2471-2/18 od 30.05.2018. godine i obavijestio tužioca da je za izdvajanje iz toplifikacionog sistema potrebno da pribavi saglasnost svih stanara zgrade, traži da tužilac kompletira dokumentaciju i dostavlja formulare za izdvajanje iz toplifikacionog sistema.

Utvrđeno je da je tužilac tuženom dostavio dopis broj 3432/18 od 28.06.2018. godine, u kojem je naveo da ne želi koristiti uslugu tuženog, te da je spreman platiti račune od 01.02.2018. godine za isporučenu toplotnu energiju bez distributivnih troškova po instalisanoj snazi. Iste navode tužilac ponavlja i u dopisu koji je zaprimljen kod tužene dana 10.10.2019. godine pod brojem 6409/18 i dopisu koji je zaprimljen kod tužioca dana 22.01.2019. godine pod brojem 548/19, na šta je tužena odgovorila dopisima broj 6409-2/18 od dana 2.11.2018. godine i broj 548-2/19 od dana 23.01.2019. godine, identično kao i u ranijim dopisima.

Povodom dopisa tužioca, tuženi je dana 08.08.2018. godine donio zaključak broj 3432-2/18 kojim je pozvao tužioca da u roku od 15 dana od dana prijema zaključka uredi i dopuni zahtjev za prestanak isporuke toplotne energije u skladu sa članom 22. i 23. Odluke tužene o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korišćenje toplotne energije na način da pribavi saglasnost svih stanara ZEV sa ovjerenim potpisima ili da pribavi saglasnost davaoca usluge, te da obezbijedi da isključenje ne ugrožava kvalitet toplotne energije, standard i sigurnost drugih korisnika usluge ili negativan uticaj na životnu sredinu.

Iz dopisa tuženog broj 21938 od 20.08.2018. godine, prvostepeni sud je utvrdio da je i ovim dopisom tuženi pozvao tužioca da s njim zaključi ugovor o isporuci toplotne energije.

Utvrđeno je da je tužilac dana 07.10.2019. godine isključio stan tuženog sa sistema daljinskog grijanja, isključenje je izvršeno plombiranjem. Zapisnik sačinjen navedenog dana je potpisan od strane tužioca i ovlaštenog radnika tuženog.

Iz pročitanih računa tuženog koji glase na tužioca (period april-juni 2018. godine) prvostepeni sud je utvrdio da račun za februar glasi na iznos od 94,91 KM, račun za mart glasi na iznos od 96,24 KM, april iznos od 28,22 KM, za maj 20,22 KM i juni na iznos od 20,22 KM. Svi računi po strukturi se odnose na distributivne troškove u iznosu od 17,28 KM i na

isporučenu toplotnu energiju, izuzev računa za maj i juni koji sadrže samo distributivne troškove.

Utvrđeno je da je tuženi dana 12.02.2020. godine, protiv tužioca podnio prijedlog za izvršenje, koji prijedlog je Osnovni sud u Banjaluci usvojio rješenjem o izvršenju broj 071-0-I-20-00137 od 26.02.2020. godine. Navedenim prijedlogom za izvršenje tuženi traži isplatu iznosa od 181,98 KM, što se odnosi na račune od januara do oktobra 2019. godine po 20,22 KM. Na rješenje o izvršenju tužilac je blagovremeno uložio prigovor u kojme navodi da je tražioca izvršenja obavijestio dana 19.03.2018. godine da nije sa Eko Toplanom zaključio ugovor o isporuci toplotne energije, da ih je o tome obavijestio uz vraćanje dostavljenog računa, te uz traženje da dođu odplombirati kalorimetar kako bi isti preuzeo jer nije zainteresovan za njihove usluge. Povodom izjavljenog prigovora tužioca na rješenje o izvršenju, ovaj sud je zaključkom od 27.01.2020. godine odgodio izvršenje rješenja od 19.08.2019. godiune i predmet uputio na rješavanje u parničnom postupku.

Iz finansijske dokumentacije tuženog - izvoda iz otvorenih stavki prvostepeni sud je utvrdio da je kod tuženog evidentiran dug tužioca u ukupnom iznosu od 678,57 KM, za period od februara 2018. godine do jula 2019.- godine, da račun za februar 2018. godine glasi na iznos od 94,91 KM, za mart na iznos od 96,24 KM i za april 2018. godine 28,22 KM. Svi ostali računi glase na iznos od po 20,22 KM. U ukupan iznos zaduženja je ukalkulisana i sudska taksa.

Iz iskaza tužioca prvostepeni sud je utvrdio da je tužilac krajem januara 2011. godine sa porodicom uselio u stan i tada je zaključio ugovor sa „Toplanom“ o korišćenju njihovih usluga; da je Toplana uredno pružala usluge do 2016/2017 godine, kada je smanjen kvalitet grijanja; da je u aprilu 2018. godine dobio obavještenje od Toplane da sa njima nije više u ugovornom odnosu i da na njihovo mjesto stupa tužena; da je nakon toga zavrnuo ventil u hodniku, od kojeg mjesta je išao cjevovod u njegov stan, na kalorimetar je stavio papir na koji je zabilježio datum isključenja i vrijednost kalorimetra u tom momentu i da se od tada stan grije na struju preko elektro kotla, te da nakon aprila 2018. godine nije koristio toplotnu energiju na raniji način, već u ličnoj režiji; da je tužena poslala ugovor putem pošte da ga potpiše, koji ugovor je vratio tuženoj uz dopis da ne želi i zašto ne želi da zaključi ugovor; nakon toga je od tužene dobio opomenu pred tužbu, odnosno odgovor na dopis od strane punomoćnika tužene; da zgradi u kojoj je i njegov stan, zajedničke cijevi za grijanje prolaze kroz zajedničke prostorije, konkretno hodnik, tako da u njegovom stanu nema tih cijevi; da je tuženi krajem septembra 2019. godine isključio njegov stan sa sistema grijanja kao neplatišu, a što je utvrdio tek u novembru kada sam je uočio da mu ne stižu računi, nakon čega je utvrdio da je na ventil, koji je on 2018. godine zavrnuo, stavljena plomba.

Iz iskaza svjedoka Mirele Lukić, koja je supruga tužioca, prvostepeni sud je utvrdio da je ova svjedokinja izjavila da je stan isključen sa sistema grijanja od aprila 2018. godine, do kojeg momenta su imali potrošnju toplotne energije, te da je stan isključen sa sistema tako što je zavrnut ventil.

Ocijenjen je iskaz svjedoka Vladana Jeličića, koji je komšija tužioca i predsjednik ZEV-a u njihovoj zgradi. Iz iskaza ovog svjedoka utvrđeno je da mu je poznato da je tužilac zavrnuo ventil u hodniku, na koji način je prekinuo dotok toplotne energije u svoj stan, jer ga je tom prilikom, kao predsjednika ZEV-a, pozvao da bude prisutan kao svjedok, te da je tom prilikom na papiru A4 formata zabilježio datum zavrtanja ventila, te je zabilježio potrošnju do tog momenta.

Prvostepeni sud je imao u vidu sadržaj odluke Ustavnog suda Republike Srpske broj U-23/18 od 30.10.2019. godine i da je tom odlukom, između ostalog, utvrđeno da član 22. stav 3. i 5. Odluke o opštim uslovima za proizvodnju, isporuku i korištenje toplotne energije („Službeni glasnik Grada Banjaluka“ broj: 2/18, 40/18 i 12/19), nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske, Zakonom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o održavanju zgrada.

Kod takvog stanja stvari prvostepeni sud primjenom odredbi člana 10. i člana 27. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 – u daljem tekstu: ZOO), odredbe člana 16. stav 1. Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 124/11 i 100/17, u daljem tekstu: ZKD), te odredbi člana 1., člana 46. stav 1. i stav 2. i člana 47. stav 3. Zakona o zaštiti potrošača u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 6/12, 63/14 i 1/17, u daljem tekstu: ZZP), izveo zaključak da stranke nisu zasnovale obligaciono pravni odnos povodom isporuke toplotne energije, da je tužilac odbio zaključenje ugovora i obavijestio tuženog da neće koristiti toplotnu energiju. Iz navedenih razloga usvojen je tužbeni zahtjev tužioca.

Utvrđeno je da ukupni potrebni troškovi parničnog postupka koji su nastali zastupanjem tužioca po punomoćniku advokatu sa troškovima takse na tužbu i presudu po 50,00 KM, iznose ukupno 942,40 KM, pa je na osnovu odredbe člana 386. stav 1. ZPP tuženi obavezan da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka u navedenom iznosu.

Ovaj sud je ispitao pobijanu prvostepenu odluku u smislu odredbe člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), i odlučio kao u izreci ove drugostepene odluke iz sljedećih razloga:

Žalba ukazuje na povredu odredbe člana 54. stav 1. ZPP i tvrdi da tužilac nema pravni interes za podnošenje predmetne tužbe, da su stranke bile u ugovornom odnosu povodom isporuke toplotne energije i ukazuje da je taj odnos prestao saglasnom voljom stranaka, jer je tužilac isključen sa sistema za isporuku toplotne energije dana 07.10.2019. godine i da je taj odnos u toku ovog postupka prestao, žalilac tvrdi, saglasnom voljom stranaka i poziva se na zapisnik od 07.10.2019. godine. Nadalje žalba tvrdi da su relevantne činjenice pogrešno utvrđene i da je pobijana odluka donesena pogrešnom primjenom materijalnog prava.

U činjeničnim navodima tužbe tužilac tvrdi da je sa Toplanom a.d. Banjaluka zaključio Ugovor o isporuci toplotne energije broj 15816/11 za njegov stan u Ul. Bulevar Desanke Maksimović br. 20, stan br. 21, grejne površine 54 m². Nadalje tužilac u tužbi tvrdi da mu je tuženi početkom marta 2018. godine dostavio račun za grijanje za mjesec februar 2018. godine kojim su obračunati troškovi isporučene toplotne energije i distributivni troškovi. Tužilac u tužbi navodi da je tuženom na račun za februar mjesec uložio prigovor i da na taj prigovor tuženi nije odgovorio, te da je nastavio da tužiocu šalje račune za pruženu komunalnu uslugu isporuke toplotne energije. Slijedom toga tužilac u tužbi tvrdi da sa tuženim nikad nije zaključio ugovor o isporuci toplotne energije u smislu odredbe člana 16. ZKD i da ga raniji isporučilac toplotne energije Toplana a.d. Banjaluka nikad nije obavijestila o tome da je ustupila ugovor o isporuci toplotne energije tuženom i da on nije pristao na ustupanje ugovora, pa da slijedom toga nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 145. ZOO za zaključak da su tužilac i tuženi u ugovornom odnosu.

Slijedom ovih činjeničnih tvrdnji tužilac u tužbi ističe da su ispunjeni uslovi iz odrebe člana 54. ZPP da se utvrdi nepostojanje pravnog odnosa i uslovi za (tužba tvrdi) utvrđenje negativne deklaratorne činjenice da tužilac tuženom nije dužan plaćati isporučenu toplotnu energiju.

Tužilac prema činjeničnim navodima predmetne tužbe suštinski traži da se u ovom postupku utvrdi da sa tuženim nikada nije bio u ugovornom odnosu, jer nije zaključio ugovor o isporuci toplotne energije u smislu odredbe člana 16. stav 1. i stav 2. ZKD u vezi sa članom 47. stav 3. ZPP, što po ocjeni ovoga suda predstavlja tužbu za utvrđenje nepostojanja pravnog odnosa, te traži utvrđenje da nije dužan platiti ispostavljene fakture, što predstavlja tužbu za utvrđenje nepostojanja prava (tuženog) na naplatu.

Dopustivost deklaratorne tužbe (procesna legitimacija za njeno podnošenje uslovljena je izričitim zakonskim ovlaštenjem za njeno podnošenje ili postojanjem pravnog interesa (član 54. stav 1. i stav 2. ZPP). Prvostepeni sud je ocjenio da je predmetna tužba dopuštena i meritorno odlučio o tužbenim zahtjevima, pa to prihvata i ovaj sud i nalazi da nije osnovan žalbeni prigovor kojim se ukazuje na nedozvoljenost tužbe.

Iz stanja spisa ove parnice i razloga pobijane prvostepene presude proizlazi da među parničnim strankama nije sporno da je tužilac sa Toplanom a.d. Banjaluka dana 08.10.2011. godine zaključio ugovor o isporuci toplotne energije broj 15816/11. Nadalje iz stanja spisa ove parnice proizlazi nespornim da prije 01.02.2018. godine ugovor o isporuci toplotne energije nije raskinut.

Iz utvrđenja prvostepenog suda i stanja spisa ove parnice proizlazi da je Skupština Grada Banjaluka na sjednici održanoj dana 31.01.2018. godine donijela odluku o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti tuženog, te je istog dana donijela i odluku o opštim uslovima za proizvodnju i isporuku i korištenje toplotne energije, odluku o tarifnom sistemu sa metodologijom obračuna isporučene toplotne energije, zaključak o davanju saglasnosti na visinu tarifnih stavova. Navedene odluke Skupštine grada objavljene su u „Službenom glasniku Grada Banjaluka“, broj: 2/18 koji je izdat dana 31.01.2018. godine, te su stupile na snagu dana 01.02.2018. godine, na osnovu posebnog zaključka Skupštine Grada Banjaluka da postoje naročito opravdani razlozi da navedene odluke stupe na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku“.

Prema sadržaju odluke o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti broj: 07-013-15/18 od 31.01.2018. godine, „Eko toplane Banjaluka“ d.o.o. Banjaluka obavljaće djelatnost proizvodnje, isporuke i naplate toplotne energije, kao i unapređenje poslovanja kroz sistem daljinskog grijanja na području Grada Banjaluka (član I odluke). Članom II odluke ovlašten je Gradonačelnik Grada Banjaluka da zaključi ugovor sa privrednim društvom „Eko toplane Banjaluka“ d.o.o. Banjaluka, u ime Grada Banjaluka, kojem će se povjeriti obavljanje komunalne djelatnosti. Članom 3. Odluke određeno je da će „Eko toplane Banjaluka“ d.o.o. Banjaluka i Toplana a.d. Banjaluka, zaključiti poseban ugovor o poslovno tehničkoj saradnji, koji će regulisati međusobna prava i obaveze u primopredaji i obavljanju komunalne djelatnosti.

Zakon o komunalnim djelatnostima, je lex specialis propis kojim su uređene komunalne djelatnosti od posebnog javnog interesa i način obezbjeđenja posebnog javnog interesa, organizacija obavljanja komunalne djelatnosti i način njihovog finansiranja (član 1.). Prema odredbi člana 2. stav 1. tačka v) i člana 3. tačka g) ZKD komunalna djelatnost

proizvodnje i isporuke toplotne energije je djelatnost od posebnog javnog interesa koja obuhvata proizvodnju i isporuku pare i tople vode iz daljinskog centralizovanog izvora ili pojedinih izvora za grijanje i druge svrhe distributivnom mrežom do podstanice potrošača, uključujući i podstanicu.

Odredbom člana 3. tačka u) ZKD tarifni kupac toplotne energije je pravno ili fizičko lice čiji je objekat priključen na distributivnu mrežu i koji koristi energiju za vlastite potrebe u propisanom tarifnom sistemu. Davalac komunalne usluge je javno komunalno preduzeće ili drugi privredni subjekat kojem su povjereni poslovi obavljanja komunalne djelatnosti (član 3. tačka h) ZKD). Korisnik komunalne usluge je fizičko lice, preduzetnik, udruženje građana, privredno društvo i druga pravna lica, organi i organizacije i institucije javnih službi koji na zakonit način koriste komunalne proizvode i usluge (član 3. tačka t) ZKD).

Prema članu 6. stav 1. ZKD jedinica lokalne samouprave obezbjeđuje organizovano obavljanje komunalnih djelatnosti, a svojim odlukama detaljnije propisuje: uslove i način obavljanja komunalnih djelatnosti (tačka a)); materijalne, tehničke i druge uslove za finansiranje, razvoj, izgradnju i održavanje komunalnih objekata (tačka b));, uslove za funkcionisanje i tehničko tehnološko jedinstvo sistema i uređaja (tačka v)); opšte uslove koje sadrži ugovor između davaoca i korisnika komunalne usluge (tačka g)); i uslove za korištenje i prestanak korištenja komunalne usluge (tačka d)). Prema stavu 2. člana 6. ZKD, odluku iz stava 1. ovog člana donosi Skupština jedinice lokalne samouprave.

Odredbom člana 16. ZKD propisano je da se pružanje i korištenje komunalnih usluga vrši na osnovu ugovora zaključenog između davaoca komunalne usluge i korisnika (stav 1.). Ugovori zaključeni sa korisnicima koji te usluge koriste za lične potrebe ili potrebe svog domaćinstva zaključuju se u skladu sa odredbama Zakona kojim se uređuje zaštita prava potrošača u Republici Srpskoj (stav 2.). Korisnik plaća utvrđenu cijenu na osnovu računa koji ispostavlja davalac komunalne usluge i koji ima snagu vjerodostojne isprave (stav 3.).

Odredbom člana 1. ZZP utvrđena su osnovna prava potrošača pri kupovini robe i usluga, prodaja proizvoda i pružanje usluga, odgovornost i garancija za proizvod ili uslugu. Ovim zakonom, članom 46. stav 1. između ostalih određeno je da je usluga prodaje toplotne energije, usluga od opšteg ekonomskog interesa. Prema stavu 2. navedene zakonske odredbe pružanje ekonomske usluge potrošaču zasniva se na ugovornom odnosu između potrošača i trgovca. Za pruženu ekonomsku uslugu, trgovac je dužan da potrošaču blagovremeno i bez naknade izda odgovarajući račun, koji sadrži sve potrebne podatke i koji omogućuje potrošaču provjeru obračuna pružene usluge (član 46. stav 4.)

Prema odredbi člana 47. ZZP trgovac koji pruža ekonomsku uslugu posredstvom distributivne mreže dužan je da omogući potrošačima priključak na distributivnu mrežu i upotrebu priključka, mreže i usluge pod unaprijed poznatim ugovorenim uslovima propisanim od trgovca ili ovlaštenog organa, ukoliko za to postoji tehnička mogućnost (stav 1.). Za pružanje usluge iz stava 1. ovog člana, trgovac je dužan da sa potrošačem zaključi ugovor u pismenoj formi (stav 3.).

Prema odredbi člana 48. stav 1. ZZP potrošač koji zaključuje novi ugovor ili mu se, na njegov zahtjev, pružaju ekonomske usluge, mora dobiti, bez naplate, obrazac ugovora koji će sadržavati uslove ugovora.

Prema odredbi člana 67. stav 1. ZOO zaključenje ugovora ne podliježe nikakvoj formi, osim ako je zakonom drugačije određeno.

Iz sadržaja naprijed navedene odluke Grada Banjaluka proizlazi da je obavljanje komunalnih djelatnosti od 01.02.2018. godine, Grad Banjaluka, postupajući saglasno odredbi člana 6. ZKD, vršenje komunalnih djelatnosti isporuke toplotne energije povjerio tuženom. Shodno tome proizlazi da je tuženi ovlašten davalac komunalne usluge od dana 01.02.2018. godine koji vrši djelatnost proizvodnje isporuke i naplate toplotne energije.

Tužilac je na dan 01.02.2018. godine bio kupac toplotne energije kao lice koje je zaključilo ugovor sa ranijim davaocem te usluge, odnosno lice čiji je objekat priključen na distributivnu mrežu i koje koristi energiju za vlastite potrebe u smislu odredbe člana 3. tačka u) ZKD, odnosno korisnik komunalne usluge koji na zakonit način koristi komunalnu uslugu u smislu odredbe člana 3. tačka t) ZKD.

Prema odredbi člana 16. stav 1. ZKD pružanje i korištenje komunalnih usluga vrši na osnovu ugovora zaključenog između davaoca komunalne usluge i korisnika. Odredba člana 16. stav 2. ZKD upućuje na primjenu odredbe Zakona o zaštiti potrošača u Republici Srpskoj.

Iz odredbe člana 47. stav 1. i stav 3. ZZP, kad se ova odredba tumači logičkim i jezičkim tumačenjem i kad se ima u vidu sadržaj odredbe člana 48. stav 1. ZZP, proizilazi da se obavezno zaključenje pismenog ugovora u smislu zasnivanja obligacionog odnosa odnosi na potrošače koji se prvi put priključuju na distributivnu mrežu i da ZZP predviđa postojanje potrošača kojima se (na njihov zahtjev) pružaju ekonomske usluge i novih potrošača (kojima je distributer dužan omogućiti korištenje usluge kad za to postoje tehničke mogućnosti).

S obzirom da je tužilac potrošač toplotne energije, jer je njegov stan na temelju ranije zaključenog ugovora već bio priključen na distributivnu mrežu za isporuku toplotne energije, postojanje pismenog ugovora zaključenog sa tuženim, u smislu odredbe člana 16. stav 1. i stav 2. ZKD i odredbe člana 67. stav 1. ZOO sve u vezi sa članom 46. stav 2. ZZP nije uslov za nastanak ugovornog odnosa između tužioca i tuženog. Za postojanje ugovornog odnosa ovdje je dovoljno utvrđenje (što ovdje predstavlja nespornu činjenicu) o tome da je tužilac na dan kad je tuženi postao davalac komunalne usluge (01.02.2018. godine), bio korisnik komunalne usluge u smislu odredbe člana 3. tačka u) i tačka t) ZKD, odnosno da je njegov stan bio priključen na distributivnu mrežu i da je uslugu koristio.

Obaveza tužioca na plaćanje utrošene toplotne energije (koja odgovara pravu tuženog na naplatu), u konkretnom slučaju, temelji se na odredbi člana 16. stav 3. ZKD u vezi sa članom 67. ZOO, a sve u vezi sa članom 46. stav 2. i stav 4. ZZP, pa nema mjesta da se usvoji tužbeni zahtjev kojim je tužilac tražio da se utvrdi da nije dužan platiti isporuku toplotne energije po ispostavljenim računima.

Iz utvrđenja prvostepenog suda i stanja spisa ove parnice proizlazi da je tužilac tuženom dao više izjava o raskidu ugovora (prvi put u dopisu od 19.03.2018. godine), i da je tuženi tužiocu dao izjavu o raskidu ugovora (u obavještenju broj 6275, koje je dostavljeno tužiocu 31.07.2019. godine). Među strankama nije sporno da je stan tužioca isključen sa distributivne mreže dana 07.10.2019. godine. Iz navedenog proizlazi da je obligaciono pravni odnos između tužioca i tuženog, povodom isporuke toplotne energije prestao prije zaključenja ročišta za glavnu raspravu. Međutim, imajući u vidu stvarnu osnovu ove tužbe (činjenice na

kojima se temelji tužbeni zahtjev za utvrđenje da pravni odnos ne postoji) navedene činjenice koje se odnose na raskid ugovora ovdje nisu relevantne.

Naime, sud je vezan činjenicama na kojima se tužbeni zahtjev temelji u smislu odredbe člana 7. stav 1. i stav 2. ZPP. Iz činjeničnih navoda tužbe jasnim proizilazi da je tužilac tužbeni zahtjev za utvrđenje nepostojanja pravnog odnosa zasniva na tvrdnjama da sa tuženim nikada nije bio u obligaciono pravnom odnosu povodom isporuke toplotne energije i na ovim činjenicama temelji deklaratorni zahtjev za utvrđenje nepostojanja pravnog odnosa i prava na naplatu. Dakle, tužilac nije tvrdio niti tražio utvrđenje da je ugovorni odnos prestao raskidom ugovora, on tvrdi da taj odnos nikada nije nastao. Zbog toga okolnost da je tužilac u toku ovog postupka isključen sa distributivne mreže, na koju ukazuje žalba, ovdje nije relevantna. Sud se u ovoj parnici ne može baviti uslovima za raskid ugovora, jer se raskinuti može samo pravni odnos koji je postojao (nastao).

Kad se traži utvrđenje da određeni pravni odnos, odnosno pravo, ne postoji, treba dokazati odsustvo podudarnosti između faktičkog i pravnog stanja. U ovom slučaju, kako je to naprijed izloženo, odsustva te podudarnosti nema, pa je pravilna primjena materijalnog prava nalagala je da se tužbeni zahtjevi tužioca odbiju.

Obligaciono pravni odnos je nastao na naprijed opisani način na temelju činjenice da je stan tuženog bio priključen na toplovodnu mrežu na dan kad je tuženi postao ovlašten davalac komunalne usluge i na osnovu Zakona, pa pravni osnov tužbe, odredba člana 145. ZOO, kojom je regulisano ustupanje ugovora, ovdje nije relevantna.

Odluka Ustavnog suda Republike Srpske, na koju se pozvao prvostepeni sud, nema uticaja na rješavanje ove pravne stvari. To iz razloga što se ta odluka odnosi se na ispitivanje Opštih uslova tuženog u djelu kojim je regulisano isključenje sa toplifikacionog sistema po zahtjevu korisnika usluge.

S obzirom da je preinačena odluka o glavnom potraživanju, ovaj sud je temeljem ovlaštenja iz odredbe člana 397. stav 2. ZPP preinačio odluku o troškovima parničnog postupka. Tužilac je izgubio parnicu pa je njegov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka valjalo odbiti na osnovu odredbe člana 386. stav 1. ZPP.

Tuženi je uspio u parnici. Iz stanja spisa ove parnice proizilazi da je tuženi u pismenom odgovoru na tužbu sadržanom u podnesku koji je dostavljen prvostepenom sudu preporučenom pošiljkom 13.06.2018. godine, tražio naknadu troškova za sastavljanje odgovora na tužbu sa paušalnom nagradom u ukupnom iznosu od 200,00 KM. U spis je uloženi troškovnik punomoćnika tuženog sa uvjerenjem o registraciji u jedinstveni registar obveznika indirektnih poreza. Ovim troškovnikom opredijeljen je zahtjev za naknadu troškova postupka opomene pred tužbu, odgovora na tužbu i zastupanje tuženog na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi, te su traženi troškovi nagrade za vrijeme za dva sata, paušalne nagrade i PDV-a u ukupnom iznosu od 959,40 KM. Na pripremnom ročištu održanom dana 04.03.2020. godine, kao i na ročištu za glavnu raspravu održanom 19.08.2020. godine, prema sadržaju zapisnika sa navedenih ročišta punomoćnik tuženog prije zaključenja glavne rasprave nije istakao zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka, niti je na zapisnicima sačinjenim na ročištu konstatovano da je troškovnik predan u spis. U žalbi je istaknut zahtjev za naknadu troškova žalbenog postupka, za sastavljanje žalbe sa uvećanjem, paušalnom nagradom i PDV-om u ukupnom iznosu od 351,00 KM.

Shodno navedenom, proizlazi da je tuženi, saglasno odredbi člana 396. stav 2. Zakona o parničnom postupku postavio opredijeljen zahtjev za naknadu troškova za sastavljanje odgovora na tužbu i troškova žalbe, za ostale troškove označene u troškovniku koji je priložen u spis, taj zahtjev nije istaknut. Tuženom na ime troškova sastavljanja odgovora na tužbu po članu 2. Tar. br. 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 68/05 - u daljem tekstu: Tarifa), pripada 80 bodova, što po članu 14. Tarife iznosi 160,00 KM. Tuženom kojeg je zastupao punomoćnik advokat na ove troškove pripada i paušalna nagrada po Tar. br. 12 Tarife od 25%, koja iznosi 40,00 KM. Tako da troškovi za sastavljanje odgovora na tužbu iznose 200,00 KM. Tuženom pripadaju troškovi za sastavljanje žalbe sa uvećanjem od 50%, što po Tar. br. 2 Tarife predstavlja 120 bodova, a po članu 14. Tarife 240,00 KM. Uvećani za paušalnu nagradu po Tar. br. 12 Tarife, odnosno za 60,00 KM ovi troškovi iznose 300,00 KM. S obzirom da je u spis priložen dokaz da je punomoćnik tuženog obveznik plaćanja PDV-a, tuženom na ime troškova parničnog postupka u smislu člana 6. Tarife pripada 17% PDV-a na utvrđeni iznos troškova, što iznosi 51,00 KM. Troškovi za sastavljanje žalbe iznose 351,00 KM.

Troškovi sastavljanja odgovora na tužbu i troškovi žalbe predstavljaju potrebne troškove ovog parničnog postupka u smislu odredbe člana 387. ZPP, pa s obzirom da je tuženi uspio u ovoj parnici, tužilac je obavezan da tuženom na ime troškova cijelog parničnog postupka isplati iznos od 551,00 KM na osnovu odredbe člana 386. stav 1. ZPP. Za ostale troškove ovog parničnog postupka tuženi nije istakao opredijeljeni zahtjev, pa bez zahtjeva nije bilo mjesta donošenju odluke o drugim troškovima tuženog.

Iz navedenih razloga odlučeno kao u izreci ove drugostepene presude, a na osnovu odredbe člana 229. tačka 4. i odredbe člana 235. tačka 3. ZPP.

Prvostepena presuda ostaje neizmjenjena u nepobijanom odbijajućem dijelu odluke o zahtjevu tužioca za naknadu troškova postupka.

Predsjednik vijeća

Član Nadira Šibonjića
za izbornikom potpisuje
ODJELNIČKI PREDJEDNIK SUDA